

PROTOKÓŁ

z II spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy
przeprowadzonego w ramach opracowania Planu zadań ochronnych

dla obszaru Natura 2000 Jaćmierz PLH180032

w dniu 13.10.2015 roku.

Spotkanie odbyło się w Zarszynie. Jego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Miało na celu: podsumowanie prac wykonanych między spotkaniami, zaprezentowanie zapisów planu, w tym zagrożeń i działań ochronnych oraz propozycji korekty przebiegu granicy.

PROGRAM SPOTKANIA:

- Przywitanie uczestników spotkania
- Podsumowanie prac wykonanych od ostatniego spotkania ZLW
- Omówienie wyników inwentaryzacji
- Przedstawienie koncepcji ochrony obszaru.
- Przedstawienie korekty przebiegu granic

PROWADZĄCY I PRELEGENCI:

Barbara Antosyk – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
Dominik Wróbel – wykonawca projektu planu zadań ochronnych dla obszaru PLH180032 Jaćmierz,
ekspert botanik i entomolog.

UCZESTNICY:

Zbigniew Mazur – Sołtys Sołectwa Posada Jaćmierska,
Tadeusz Pelc – Sołtys Sołectwa Jaćmierz,
Mateusz Nawalaniec – Starostwo Powiatowe w Sanoku,
Krystyna Przybyło-Ostap – Gmina Besko,
Krystyna Zarajczyk – Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Sanoku,
Dariusz Fijałkowski – Podkarpacki Urząd Wojewódzki,
Jan Kuczma – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe w Sanoku,
Robert Stramecki – Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie Inspektorat

Sanok,
Paweł Stączek – gospodarstwo rolne.

PRZEBIEG SPOTKANIA:

Rozpoczęcie spotkania i prezentacje.

Spotkanie rozpoczęła pani Barbara Antosyk, która przywitała zaproszonych gości. Po niej głos zabrał pan Dominik Wróbel, który przedstawił wyniki inwentaryzacji siedlisk, stan zachowania przedmiotów ochrony obszaru, zagrożenia, działania ochronne dla oraz propozycje korekty granic. Prezentacje zamieszczone są na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gov.pl>).

DYSKUSJA (w trakcie prezentacji):

Pan Paweł Stączek

Zapytał czy część gruntów nie stanowiła terenów rolnych już w trakcie pierwszej inwentaryzacji w roku 2008.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że nie ma obecnie możliwości weryfikacji czy tak było i dane z SDF, oparte na inwentaryzacji Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego z 2008 roku są traktowane jako wyjściowe do późniejszych ocen.

Pan Paweł Stączek

Zapytał w jaki sposób dokonano doboru punktów monitoringowych.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że stanowiska monitoringowe, jak również lokalizacje dodatkowych zdjęć fitosocjologicznych zostały dobrane w sposób zapewniający ich reprezentatywność oraz możliwość wykazania pełnej zmienności i sposobów użytkowania siedliska w obszarze.

Pan Paweł Stączek

Zapytał, jaki byłby dla czerwonoćzyka nieparka skutek wykaszania rowów melioracyjnych.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że rośliny żywicielskie tego gatunku są na tyle pospolite, że wykaszanie rowów nie spowodowałyby prawdopodobnie znaczącego zagrożenia dla tego gatunku. Obecnie nie ma zagrożenia wykaszaniem w stopniu niebezpiecznym dla istnienia populacji nieparka.

Pan Paweł Stączek

Zwrócił uwagę, że część łąk nie objętych programem rolnośrodowiskowym jest koszona kilkakrotnie w ciągu roku co stanowi intensywne użytkowanie, a w związku z tym należy przenieść zagrożenie intensyfikacją koszenia z kategorii zagrożeń potencjalnych do istniejących.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że zmiana taka zostanie dokonana.

Pani Krystyna Zarajczyk
Zapytała jaki jest okres składania jaj przez motyle.

Pan Dominik Wróbel
Odpowiedział, że motyle składają jaja kilkakrotnie dając kilka pokoleń i w ciągu sezonu praktycznie nieustannie następuje składanie jej przez któryś z gatunków motyli będących tu przedmiotami ochrony.

Pani Krystyna Zarajczyk
Zapytała, jaki jest czas kiedy modraszki mogą składać jaja w kwiatostanach krwiściągu.

Pan Dominik Wróbel
Odpowiedział, że krwiściąg kwitnie przez znaczną część sezonu ale dla modraszków kluczowy jest czerwiec i lipiec, dlatego dla motyli korzystniejsze byłoby przesunięcie koszenia na drugą część sezonu.

Pani Krystyna Zarajczyk
Zwróciła uwagę że, jeżeli ktoś przystępuje do programu rolnośrodowiskowego to musi posiadać ekspertyzę, w której ekspert wskazuje ewentualnie opóźniony termin koszenia.

Pan Dominik Wróbel
Potwierdził, zaznaczając, że ekspert niekoniecznie musi nakazać opóźnienie koszenia. Z punktu widzenia potrzeb ochrony zarówno motyli jak i siedliska łąk świeżych optymalnym rozwiązaniem byłoby koszenie różnych części obszaru w różnych terminach.

Pan Paweł Stączek
Zwrócił uwagę, że stosowanie biocydów również powinno zostać ujęte jako zagrożenie istniejące.

Pan Dominik Wróbel
Zgodził się z uwagą i potwierdził, że zapis zostanie zmieniony.

Pan Paweł Stączek
Zwrócił uwagę na dokonującą się obecnie zmianę rozkładu opadów w ciągu roku i zagrożenia z tym związane.

Pan Dominik Wróbel
Odpowiedział, że należałoby się zastanowić czy utworzone przed laty sieci melioracyjne spełniają obecnie swoje zadanie, czy też nie powinny również zatrzymywać wody w okresie suszy.

Pan Zbigniew Mazur
Przypomniał, że zwracał się w przeszłości do zakładu melioracyjnego o odtworzenie zastawek na rowach w obszarze w celu podniesienia zwierciadła wód gruntowych ale nie nastąpiły w wyniku tego żadne działania.

Pan Robert Stramecki
Odpowiedział, że zakład melioracji nie może podjąć się odtworzenia zastawek ponieważ są to urządzenia wykonane przed laty bez odpowiedniej dokumentacji i obecnie nie figurują w ewidencji urządzeń melioracyjnych.

Pan Zbigniew Mazur

Podkreślił, że w przeszłości potok, a obecnie rów melioracyjny prowadził wody czyste, które teraz są silnie zanieczyszczone, także gnojowicą i zawartością szamb.

Pan Dominik Wróbel

Zapytał czy istnieje możliwość formalna i techniczna wykonania zastawek, które służyłyby podniesieniu poziomu wód gruntowych.

Pan Robert Stramecki

Odpowiedział, że obecnie przygotowwany jest plan ochrony przez suszą i do jego zakończenia trudno będzie uzyskać zezwolenie na takie doraźne działania.

Pan Dominik Wróbel

Zwrócił uwagę, że w planie zadań ochronnych możliwe jest zapisanie działań prowadzących do poprawy jakości siedlisk przedmiotów ochrony w obszarze.

Pani Barbara Antosyk

Podkreśliła, że pzo powinien wskazywać działania, które mają utrzymać lub podnieść jakość siedlisk w ramach obszarów Natura 2000, a takim działaniem mogłaby być renaturyzacja cieku. Dodała, że na takie działanie będzie łatwiej pozyskać środki finansowe jeśli będzie wpisane w pzo.

Pan Dominik Wróbel

Zapytał o możliwość wskazania lokalizacji i wyceny wykonania tego rodzaju zastawki, działającej dwukierunkowo.

Pan Robert Stramecki

Odpowiedział, że skonsultuje się z przełożonymi i na III spotkanie ZLW przygotuje wyjaśnienie w tej sprawie.

Pan Dariusz Fijałkowski

Zwrócił uwagę, że lokalizacja zastawek może być niezgodna z programem ochrony przeciwpowodziowej gminy Zarszyn.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że obecnie trwają prace w całym dorzeczu górnej Wisły nad planami ochrony przeciwpowodziowej i jest to odpowiedni moment, żeby takie działania planować.

Pani Krystyna Zarajczyk

Zwróciła uwagę, że pakiety rolnośrodowiskowe w obecnym PROW-ie noszą nazwę rolnośrodowiskowo-klimatycznych.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że zapis zostanie poprawiony.

Pan Paweł Stączek

Zwrócił uwagę, że większość gospodarzy nie jest zainteresowanych korzystaniem z pakietów programu rolnośrodowiskowoklimatycznego, gdyż ich profilem działalności jest produkcja towarowa a nie ekstensywna gospodarka na łąkach.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że takie osoby będą jedynie zobowiązane do utrzymania powierzchni siedlisk łąkowych i nie nakłada się na nich dodatkowych obowiązków.

Pan Paweł Stączek

Zwrócił uwagę, że zapisy pzo będą powodowały spadek wartości działek.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że w pzo dokonuje się zapisów dotyczących ochrony siedlisk i gatunków - przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, a kwestie wartości działek wykraczają poza pzo. Dodał, że obowiązek realizacji działań z zakresu ochrony przyrody spoczywa na wszystkich, niezależnie od formy i rodzaju własności terenu, którym ktoś gospodaruje.

Pani Krystyna Zarajczyk

Zapytała, czy zapisy planu dotyczą obszaru w obecnych granicach na całej powierzchni czy tylko siedlisk przyrodniczych.

Pani Barbara Antosyk

Odpowiedziała, że działania ochronne które zostały wskazane w dokumentacji będą przypisane tylko do konkretnych płątów łąk które w tym momencie zostały stwierdzone. Kwestie utraconych powierzchni łąk nie są w tym dokumencie rozpatrywane.

Pani Krystyna Zarajczyk

Zapytała jaka jest różnica między działaniami obligatoryjnymi a fakultatywnymi.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że zapisy rozdzielające działania na obligatoryjne i fakultatywne powstały aby umożliwić gospodarzom korzystanie z programu rolnośrodowiskowego. Obligatoryjnie zapisano w dokumentacji utrzymanie arealu siedliska a fakultatywnie modyfikację gospodarowania.

Pani Krystyna Zarajczyk

Zapytała jaki jest dla właściciela skutek porzucenia użytkowania łąk.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że w takiej sytuacji nie ma żadnej sankcji i w sensie ewidencyjnym łąka nadal pozostaje łąką, nawet jeśli utraciła swój charakter.

Pani Barbara Antosyk

Dodała, że w ramach pzo prowadzony będzie na bieżąco monitoring pozwalający ustalić czy łąki rzeczywiście są porzucane.

Pan Paweł Stączek

Zwrócił uwagę, że trudności w egzekwowaniu użytkowania łąk pojawiają się także gdy nie jest ustalona własność działki.

Pan Dominik Wróbel

Zgodził się z przedmówcą, dodał jednak, że płatność rolnośrodowiskowoklimatyczna jest dopłatą do użytkowania a więc nie jest najistotniejsze kto jest właścicielem działki ale kto na niej

gospodaruje.

Pani Krystyna Zarajczyk

Zwróciła uwagę na potrzebę prowadzenia akcji informacyjnej o obszarze skierowanej bezpośrednio do właścicieli działek.

Pani Barbara Antosyk

Odpowiedziała, że po przyjęciu pzo obszar będzie oznakowany tablicami, a także rozprowadzane będą ulotki dotyczące obszaru. Możliwe będzie również zorganizowanie spotkań informacyjnych z mieszkańcami.

Pan Dominik Wróbel

Zaznaczył, że kluczowe znaczenie będzie miała informacja przekazywana mieszkańcom przez sołtysów.

Pan Paweł Stączek

Zaproponował aby informacja trafiała do właścicieli bezpośrednio, a w przypadku zmiany własności za pośrednictwem starostwa powiatowego przy otrzymywaniu wypisu z ewidencji gruntów.

Pan Dominik Wróbel

Stwierdził, że jest to dobra propozycja ale dotyczy ogólnie możliwości współdziałania RDOŚ ze starostwami powiatowymi a nie konkretnie pzo dla obszaru Jaćmierz.

Pani Barbara Antosyk

Potwierdziła, że RDOŚ w Rzeszowie będzie rozważał taką możliwość. Wskazała na różne źródła informacji o obszarach Natura 2000 i ich granicach.

Pan Dominik Wróbel

Stwierdził, że w dokumentacji pzo zostaną szerzej zapisane działania informacyjne, także z wykorzystaniem ulotek i plakatów, w tym informacji o granicach obszaru.

Pani Barbara Antosyk

Dodała, że zapisy planu odnoszą się do obecnego kształtu obszaru, ewentualna korekta będzie prowadzona odrębną procedurą.

Pan Robert Stramecki

Zapytał, czy wykaszanie wałów musi odbywać się w takim terminie jak koszenie łąk.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że wały nie zostały tu ujęte jako siedlisko przyrodnicze więc takich zapisów w dokumentacji nie ma.

Pani Krystyna Zarajczyk

Zapytała czy w działaniach obligatoryjnych jest wpisany również obowiązek usuwania pokosu.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że zapisy obligatoryjne zakładają utrzymanie koszenia i nic ponadto. Podkreślił, że pozostawianie pokosu, w dłuższej perspektywie czasu pogarsza jakość łąki.

Pani Krystyna Zarajczyk

Zwróciła uwagę, że wymogi minimalne użytkowania łąk nie nakładają obecnie obowiązku usuwania pokosu.

Pan Paweł Strączek

Zapytał w jaki sposób została określona powierzchnia łąk.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że łąki zostały naniesione na mapę w oparciu o obserwacje terenowe a następnie zliczono powierzchnię wszystkich konturów.

Pan Paweł Strączek

Zapytał o możliwość zapoznania się z pełnymi wynikami badań terenowych.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że wszelkie materiały zostaną udostępnione w najbliższym czasie przez RDOŚ.

W związku z brakiem dalszych głosów spotkanie zakończono.

Sporządził

Dominik Wróbel